

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

1 март 2018 година *

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Регламент (ЕС) № 650/2012 — Наследства и европейско удостоверение за наследство — Приложно поле — Възможност за отбелязване на дела на преживелия съпруг в европейското удостоверение за наследство“

По дело C-558/16

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Kammergericht Berlin (Висш областен съд Берлин, Германия) с акт от 25 октомври 2016 г., постъпил в Съда на 3 ноември 2016 г., в рамките на производство, образувано по искане на

Doris Margret Lisette Mahnkopf

в присъствието на:

Sven Mahnkopf,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: М. Pešič, председател на състава, А. Rosas, С. Toader (докладчик), А. Prechal и Е. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: М. Szpunar,

секретар: К. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 октомври 2017 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за германското правителство, от Т. Henze и М. Hellmann, в качеството на представители,
- за белгийското правителство, от L. Van den Broeck, J. Van Holm и С. Pochet, в качеството на представители,
- за гръцкото правителство, от G. Papadaki и К. Karavasili, в качеството на представители,
- за испанското правителство, от V. Ester Casas, в качеството на представител,

* Език на производството: немски.

- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от F. Di Matteo, avvocato dello Stato,
- за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от M. Wilderspin и M. Heller, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 13 декември 2017 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 1, член 67, параграф 1 и член 68, буква л) от Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 2012 г., стр. 107).
- 2 Запитването е отправено в рамките на производство, образувано във връзка с искане на г-жа Doris Margret Lisette Mahnkopf за издаване на европейско удостоверение за наследство след смъртта на нейния съпруг относно наследяването му.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 650/2012

- 3 Съображения 7, 9, 11, 12 и 71 от Регламент № 650/2012 гласят следното:

„(7) Правилното функциониране на вътрешния пазар следва да се улесни с отстраняването на пречките пред свободното движение на хора, които днес са изправени пред трудности при упражняване на правата си в областта на наследяването с трансгранични последици. В европейското пространство на правосъдие гражданите трябва да могат да организират предварително въпросите на своето наследство. По ефикасен начин следва да бъдат гарантирани правата на наследниците и заветниците, на други лица, близки на починалия, както и на кредиторите на наследството.

[...]

(9) Приложното поле на настоящия регламент следва да обхване всички гражданскоправни аспекти на наследяването на имуществото на починало лице, а именно всички форми на прехвърляне на активи, права и задължения в случай на смърт, било то доброволно прехвърляне по силата на разпореждане с имущество в случай на смърт или прехвърляне по силата на наследяване при липса на завещание.

[...]

- (11) Настоящият регламент не следва да се прилага за области на гражданското право, различни от наследяването. От съображения за яснота редица въпроси, които биха могли да се разглеждат като имащи връзка с въпросите на наследяването, следва изрично да бъдат изключени от обхвата на настоящия регламент.
- (12) Настоящият регламент съответно не следва да се прилага по отношение на въпроси, свързани с режимите на [имуществени отношения между съпрузите], включително брачните договорености, съществуващи в някои правни системи, доколкото такива договорености не уреждат въпроси на наследяването, както и с режимите на имуществена собственост при отношения, имащи последици, сходни на последиците, произтичащи от брак. Независимо от това при определяне на наследственото имущество на починалия и на съответните дялове на бенефициерите органите, които се занимават с наследяването по силата на настоящия регламент, в зависимост от ситуацията следва да вземат предвид прекратяването на режима на [имуществени отношения между съпрузите] или подобен режим на собственост на починалия.

[...]

- (71) Удостоверението следва да поражда еднакви последици във всички държави членки. То не следва да бъде изпълнителен титул само по себе си, а следва да притежава доказателствена сила с презумпцията, че посочва точно елементите, които са предвидени в приложимото към наследяването право или в друго право, приложимо към специфични елементи, като материалноправната действителност на разпорежданията с имущество в случай на смърт. [...].

4 Съгласно член 1 („Приложно поле“) от този регламент:

„1. Настоящият регламент се прилага при наследяването в случай на смърт. Той не се прилага по данъчни, митнически или административни въпроси.

2. От приложното поле на настоящия регламент са изключени:

[...]

- г) въпросите, свързани с режими на [имуществени отношения между съпрузите] и режими на собственост при отношения, които съгласно приложимото към тях право имат последици, сходни на тези, произтичащи от брак;

[...]“.

5 В член 3, параграф 1, буква а) от посочения регламент понятието „наследяване“ е определено като „всички форми на прехвърляне на активи, права и задължения в случай на смърт, независимо дали чрез доброволно прехвърляне по силата на разпореждане с имущество в случай на смърт или чрез прехвърляне по наследяване при липса на завещание“.

6 В член 21 от същия регламент е предвидена обща норма относно приложимото право за наследяването, като в параграф 1 от него се посочва следното:

„Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, приложимото право по въпросите, свързани с наследяването като цяло, е правото на държавата на обичайно местопребиваване на починалия към момента на смъртта му“.

- 7 Член 22 от Регламент № 650/2012 е озаглавен „Избор на приложимо право“ и параграф 1, първа алинея от него гласи:

„Всяко лице може да избере за приложимо право по въпросите, свързани с наследяването му като цяло, правото на държавата, чийто гражданин е към момента на избора или към момента на смъртта“.

- 8 Член 23 („Обхват на приложимото право“) от същия регламент гласи:

„1. Правото, определено съгласно член 21 или 22, урежда наследяването като цяло.

2. Това право урежда по-специално:

[...]

б) определянето на бенефициерите, на съответните им наследствени дялове и на задълженията, с които може да бъдат натоварени от починалия, както и определянето на останалите наследствени права, включително наследствените права на преживелия съпруг или партньор;

[...]“.

- 9 Глава VI („Европейско удостоверение за наследство“) от посочения регламент обхваща членове 62—73. Член 62 от Регламент № 650/2012 гласи:

„1. С настоящия регламент се създава европейско удостоверение за наследство (наричано по-нататък „удостоверението“), което се издава с цел да бъде използвано в друга държава членка и има правните последици, изброени в член 69.

2. Използването на удостоверението не е задължително.

3. Удостоверението не заменя вътрешните документи, използвани за сходни цели в държавите членки. Същевременно, след като бъде издадено за ползване в друга държава членка, удостоверението поражда правните последици, изброени в член 69, и в държавата членка, чиито органи са го издали в съответствие с настоящата глава“.

- 10 Член 63 от същия регламент е озаглавен „Цел на удостоверението“ и в параграфи 1 и 2 от него се предвижда следното:

„1. Удостоверението е предназначено да се използва от наследници, заветници с преки права върху наследството и [...], на които се налага в друга държава членка съответно да докажат правното си положение или да упражнят правата си на наследници или заветници [...]

2. Удостоверението може да се използва по-специално за доказване на един или повече от следните елементи:

а) правното положение и/или правата на всеки наследник или според случая — на всеки заветник, посочен в удостоверението, и съответните им дялове от наследственото имущество;

б) присъждането на определен актив или определени активи, които са част от наследственото имущество, на наследника(ците) или според случая — на заветника(ците), посочени в удостоверението;

[...]“.

- 11 Съгласно член 65, параграф 3, буква г) от същия регламент:

„Заявлението [за издаване на удостоверение] съдържа следната информация, доколкото тази информация е известна на заявителя и е необходима на издаващия орган за удостоверяване на елементите, които заявителят иска да удостовери, и се придружава от съответните оригинални документи или тяхно копие, отговарящо на условията за удостоверяване на автентичността им, без да се засяга член 66, параграф 2:

[...]

г) данни за съпруга или партньора на починалия и, ако е приложимо, на бившия(ите) съпруг(зи) или бившия(ите) партньор(и): фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо) и адрес;

[...]“.

- 12 В член 67, параграф 1 от същия регламент се предвижда следното:

„Издаващият орган издава незабавно удостоверението в съответствие с определената в настоящата глава процедура, след като елементите, които трябва да се удостоверят, са били установени съгласно приложимото към наследяването право или съгласно друго право, приложимо към специфични елементи. Той използва формуляра, изготвен в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 81, параграф 2.[...]“.

- 13 Член 68 от Регламент № 650/2012 е посветен на съдържанието на удостоверението и гласи:

„Удостоверението съдържа следната информация в степента, необходима за целите, за които се издава:

[...]

е) данни за починалия: фамилно име (ако е приложимо — име по рождение), собствено(и) име(на), пол, дата и място на раждане, гражданско състояние, гражданство, единен граждански номер (ако е приложимо), адрес към момента на смъртта, дата и място на настъпване на смъртта;

[...]

з) сведения за сключен от починалия брачен договор или, ако е приложимо, сключен от починалия договор във връзка с отношения, които съгласно приложимото към тях право имат сходни последици с брака, и сведения за режима на брачна собственост или за равностоен режим на собственост;

[...]

л) делът на всеки от наследниците и, ако е приложимо, опис на правата и/или активите, които се полагат на всеки от тях;

[...]“.

14 Член 69 („Правни последици от удостоверението“) от този регламент гласи:

„1. Удостоверението има правни последици във всички държави членки, като за това не се изисква специална процедура.

2. Предполага се, че удостоверението представя точно елементите, установени в съответствие с приложимото към наследяването право или в съответствие с друго право, приложимо към специфични елементи. Предполага се, че лицето, посочено в удостоверението като наследник, заветник, [...] има посоченото в удостоверението правно положение и/или правата или правомощията, заявени в удостоверението, без да се налагат други условия и/или ограничения за тези права или правомощия освен заявените в удостоверението.

[...]“.

Регламент (ЕС) 2016/1103

15 Съображения 18 и 22 от Регламент (ЕС) 2016/1103 на Съвета от 24 юни 2016 година за изпълнение на засиленото сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи (ОВ L 183, 2016 г., стр. 1), гласят следното:

„(18) В обхвата на настоящия регламент следва да попаднат всички гражданскоправни аспекти на имуществения режим между съпрузи — както ежедневното управление на имуществото, така и прекратяването на режима, по-специално в резултат на раздялата на брачната двойка или смъртта на единия от съпрузите. [...]

[...]

(22) Задълженията за издръжка между съпрузи, които са уредени от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета [от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 2009 г., стр. 1)], както и въпросите, свързани с наследяването на починал партньор, тъй като са обхванати от Регламент [№ 650/2012], следва да се изключат от обхвата на настоящия регламент“.

16 Съгласно член 1 („Приложно поле“), параграф 2, буква г) от този регламент:

„От обхвата на настоящия регламент се изключва следното:

[...]

г) наследяването на починал съпруг“.

17 Съгласно член 70 („Влизане в сила“), параграф 2, втора алинея от същия регламент последният започва да се прилага чак от 29 януари 2019 г., с изключение на някои общи и заключителни разпоредби.

Германското право

- 18 Съгласно член 1371, параграф 1 от Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BGB“):

„Ако имущественият режим между съпрузите се прекрати поради смъртта на един от тях, разпределението на придобитото по време на брака имущество се осъществява, като делът по закон на преживелия съпруг се увеличава с една четвърт от наследството, независимо дали в конкретния случай съпрузите са увеличили това имущество“.

- 19 В член 1931 от BGB се предвижда следното:

„(1) Преживелият съпруг на наследодателя наследява една четвърт от наследството в качеството си на наследник по закон, когато наследява заедно с роднини от първа степен, а когато наследява заедно с роднини от втора степен или заедно с възходящи от втора степен — половината от наследството в качеството си на наследник по закон. Когато заедно с възходящите от втора степен наследяват и техни низходящи, съпругът наследява и дела от другата половина, който съгласно член 1926 се полага на низходящите.

[...]

(3) [...] Прилагането на разпоредбата на член 1371 от BGB не се засяга.

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 20 Г-н Mahnkopf починал на 29 август 2015 г. Към момента на смъртта си е бил женен за г-жа Mahnkopf. Двамата съпрузи са били германски граждани с обичайното местопребиваване в Берлин (Германия). Наследодателят не е давал разпореждане в случай на смърт и единствените му наследници са неговата съпруга и техният общ единствен син.
- 21 Между съпрузите действал законовият режим на режим на общност, ограничена до придобитото по време на брака, и те не са сключвали брачен договор. Освен притежаваните от наследодателя активи в Германия, част от наследството е и половината от съсобствен недвижим имот, находящ се в Швеция.
- 22 На 30 май 2016 г. по искане на г-жа Mahnkopf съдът, компетентен по въпросите на наследяването на г-н Mahnkopf — а именно Amtsgericht Schöneberg (Районен съд Шьонеберг, Германия) — издава национално удостоверение за наследство, съгласно което преживелият съпруг и низходящият наследяват по половина от имуществото на наследодателя въз основа на правилата за наследяване по закон, предвидени в германското право. Запитващата юрисдикция посочва, че наследственият дял на съпругата е определен въз основа на член 1931, параграф 1 от BGB, съгласно който полагащият се на преживелия съпруг дял по закон, съответстващ на една четвърт, се увеличава с още една четвърт, ако режимът на имуществени отношения между съпрузите е бил общност, ограничена до придобитото по време на брака, в съответствие с член 1371, параграф 1 от BGB.
- 23 На 16 юни 2016 г. г-жа Mahnkopf иска от нотариус на основание Регламент № 650/2012 да ѝ бъде издадено също и европейско удостоверение за наследство, в което тя и нейният син да бъдат посочени за сънаследници — всеки на половината от наследството в съответствие с националните правила за наследяване по закон. Тя иска да използва това удостоверение за

вписване на правото им на собственост върху недвижимия имот, находящ се в Швеция. Нотариусът препраща искането на г-жа Mahnkopf на Amtsgericht Schöneberg (Районен съд Шьонеберг).

- 24 Този съд отхвърля искането за издаване на европейско удостоверение за наследство с довода, че определеният на съпругата на наследодателя дял се формира, що се отнася до една четвърт от наследството на наследодателя, въз основа на режим за наследяване, и що се отнася до една друга четвърт от същото наследство, въз основа на режима на имуществени отношения между съпрузите, предвиден в член 1371, параграф 1 от BGB. Според него правилото, по силата на което последната четвърт ѝ е била предоставена и което се отнася за режим на имуществени отношения между съпрузите, а не за режим на наследствени отношения, не попада в приложното поле на Регламент № 650/2012.
- 25 Г-жа Mahnkopf обжалва това решение пред Kammergericht Berlin (Висш областен съд Берлин, Германия). В жалбата си тя също така допълва своето първоначално искане, като при условията на евентуалност иска европейското удостоверение за наследство да бъде издадено с отбелязване в него с информативна цел на наследствените ѝ права, произтичащи, що се отнася до една четвърт от наследството на наследодателя, от режима на общност, ограничена до придобитото по време на брака.
- 26 Запитващата юрисдикция посочва, че доктрината е разделена по въпроса дали правилото по член 1371, параграф 1 от BGB е правило от наследственоправната уредба или правило от уредбата на режима на имуществени отношения между съпрузите. Според същата юрисдикция предвид целта на член 1371, параграф 1 от BGB — а именно разпределение на придобитото по време на брака при прекратяване на имуществената общност поради смъртта на единия от съпрузите — той не е правило за наследяване „в случай на смърт“ по смисъла на член 1, параграф 1 от Регламент № 650/2012. Според запитващата юрисдикция правилото, предвидено в тази разпоредба, трябва да се прилага винаги когато последиците от брака — включително въпросите, свързани с режима на имуществени отношения между съпрузите — се уреждат по германското право. Това прилагане нямало да се гарантира, ако въпросното правило се квалифицира като правило от наследственоправната уредба, тъй като в такъв случай приложното му поле щяло да се сведе до хипотезите, при които наследствените въпроси се уреждат по германското право в съответствие с членове 21 и 22 от Регламент № 650/2012.
- 27 Запитващата юрисдикция също така счита, че поради липсата на хармонизация на разпоредбите относно режимите на имуществени отношения между съпрузите в Съюза, увеличението на наследствения дял по закон на преживелия съпруг — което се определя въз основа на правило, засягащо режимите на имуществени отношения между съпрузите, в случая член 1371, параграф 1 от BGB — по принцип не може да бъде вписано дори и с чисто информативна цел в европейското удостоверение за наследство.
- 28 Запитващата юрисдикция същевременно счита, че това увеличение може да се отбележи в европейското удостоверение за наследство, ако правото, приложимо за наследяването съгласно член 21 или 22 от Регламент № 650/2012, и правото, приложимо за режима на имуществени отношения между съпрузите, се определят по законодателството на една и съща държава членка, независимо коя е стълкновителната норма, която трябва да се приложи. В разглеждания случай приложимото право за наследството и приложимото право за режима на имуществени отношения между съпрузите се определяли единствено по германското законодателство.
- 29 В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че формулировките, употребени в член 67, параграф 1 и член 69, параграф 2 от Регламент № 650/2012 — съгласно които елементите, които трябва да се удостоверят, са били установени съгласно приложимото към наследяването право „или съгласно друго право, приложимо към специфични елементи“ —

позволяват такова тълкуване. Последното също така било обосновано и с оглед на съображение 12, второ изречение от Регламент № 650/2012 и целта на европейско удостоверение за наследство за опростяване и ускоряване на трансграничното упражняване на наследствени права.

30 При това положение Kammergericht Berlin (Висш областен съд Берлин) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 1, параграф 1 от Регламент № 650/2012 да се тълкува в смисъл, че в приложното поле на Регламента („наследяване в случай на смърт“) попадат и разпоредби на националното право, като член 1371, параграф 1 от BGB, който урежда въпроси, свързани с режима на имуществени отношения между съпрузи след смъртта на един от съпрузите чрез увеличаване на наследствения дял по закон на преживелия съпруг?

2) При отрицателен отговор на първия въпрос, трябва ли член 68, буква л) и член 67, параграф 1 от Регламент № 650/2012 да се тълкуват в смисъл, че наследственият дял на преживелия съпруг, дори когато една част от него е резултат от увеличение въз основа на разпоредба, свързана с режима на имуществени отношения между съпрузи, като член 1371, параграф 1 от BGB, може да се посочи изцяло в европейското удостоверение за наследство?

При отрицателен отговор по принцип, може ли по изключение да се отговори утвърдително за фактически състав, при който:

а) целта на удостоверението за наследство се ограничава до предявяване на права на наследниците в конкретна друга държава членка във връзка с находящ се там недвижим имот на наследодателя и

б) въпросите, свързани с наследяването (членове 4 и 21 от Регламент № 650/2012), и — независимо кои стълкновителни норми се прилагат — въпросите, свързани с режимите на имуществените отношения между съпрузите, се решават съгласно едно и също национално законодателство?

3) Ако на първите два въпроса се отговори отрицателно, трябва ли член 68, буква л) от Регламент № 650/2012 да се тълкува в смисъл, че увеличеният въз основа на разпоредба, свързана с режима на имуществени отношения между съпрузите, наследствен дял на преживелия съпруг може изцяло да се посочи — но поради увеличението само информативно — в европейското удостоверение за наследство?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

31 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграф 1 от Регламент № 650/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че в приложното поле на този регламент попада национална разпоредба като разглежданата в главното производство, в която при смърт на единия от съпрузите се предвижда фиксирано разпределение на придобитото по време на брака чрез увеличение на наследствения дял на преживелия съпруг.

32 Най-напред, трябва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Съюза (решение от 18 октомври 2016 г., Nikiforidis, C-135/15, EU:C:2016:774, т. 28 и цитираната съдебна практика),

което трябва да се направи, като се отчетат не само текстът на разпоредбата, но и нейният контекст и целта на разглежданата правна уредба (вж. по-специално решение от 18 май 2017 г., Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, т. 22 и цитираната съдебна практика).

- 33 В текста на член 1, параграф 1 от Регламент № 650/2012 е предвидено, че последният се прилага при наследяване в случай на смърт. В член 1, параграф 2 от същия регламент изчерпателно се изброяват областите, изключени от приложното поле на последния, сред които в буква г) от тази разпоредба са „въпросите, свързани с режими на [имуществени отношения между съпрузите]“. В член 3, параграф 1, буква а) от същия регламент се уточнява, че наследяването обхваща „всички форми на прехвърляне на активи, права и задължения в случай на смърт, независимо дали чрез доброволно прехвърляне по силата на разпореждане с имущество в случай на смърт или чрез прехвърляне по наследяване при липса на завещание“.
- 34 Съгласно съображение 9 от Регламент № 650/2012 приложното поле на последния следва да обхване всички гражданскоправни аспекти на наследяване в случай на смърт.
- 35 Що се отнася до целите, преследвани от Регламент № 650/2012, трябва да се отбележи, че съгласно съображение 7 с него се цели да се улесни правилното функциониране на вътрешния пазар, като се отстранят пречките пред свободното движение на лицата, които искат да упражнят правата си, произтичащи от трансгранично наследяване. По-специално, в европейското пространство на правосъдие по ефикасен начин следва да бъдат гарантирани правата на наследниците и заветниците, на другите лица, близки на починалия, както и на кредиторите на наследството.
- 36 За тази цел в Регламент № 650/2012 се предвижда създаването на европейско удостоверение за наследство, което трябва да дава възможност на всички посочени в това удостоверение наследници, заветници или други правоимащи лица да докажат своето правно положение и наследствените си права в друга държава членка (вж. в този смисъл решение от 12 октомври 2017 г., Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, т. 59).
- 37 Що се отнася до контекста на разглежданата разпоредба, съгласно съображения 11 и 12 от Регламент № 650/2012 последният не следва да се прилага за области на гражданското право, различни от наследяването, и по-специално по отношение на въпроси, свързани с режимите на имуществени отношения между съпрузите, включително брачните споразумения, съществуващи в някои правни системи, доколкото с такива споразумения не се уреждат наследствени въпроси.
- 38 В разглеждания случай от акта за преюдициално запитване е видно, че съгласно член 1371, параграф 1 от BGB при прекратяване на режима на общност, ограничена до придобитото по време на брака (*Zugewinnngemeinschaft*), делът по закон на преживелия съпруг при разпределението на придобитото по време на брака се увеличава с допълнителна една четвърт.
- 39 В това отношение в становището си германското правителство подчертава, че тази разпоредба от националното право, засягаща прекратяването на съпругеска общност, се прилага само при прекратяване на брак поради смърт. С нея се целяло да се извърши фиксирано разпределение на имуществото, придобито по време на брака, за компенсиране на възникналото неблагоприятно положение в резултат на прекратяването на законовия режим на общност, ограничена до придобитото по време на брака, поради смъртта на единия съпруг, като по този начин се избегне необходимостта от точно определяне на елементите от имуществото и стойността му в началото и в края на брака.
- 40 Както посочва генералният адвокат в точки 78 и 93 от заключението си, съгласно информацията, с която разполага Съдът, член 1371, параграф 1 от BGB не се отнася до подялбата на елементи от имуществото между съпрузите, а до въпроса за правата на преживелия съпруг по отношение на елементите, които вече са включени в масата на наследството. При това положение основната

цел на тази разпоредба не изглежда да е разпределението на елементите от имуществото или прекратяването на режима на имуществени отношения между съпрузите, а по-скоро определянето на размера на наследствения дял, който трябва да се предостави на преживелия съпруг спрямо другите наследници. Следователно тази разпоредба по принцип се отнася за наследяването на починалия съпруг, а не за режима на имуществени отношения между съпрузите. Ето защо правило от национална правна уредба като разглежданото в главното производство се отнася за наследяването за целите на Регламент № 650/2012.

- 41 Това тълкуване също така не противоречи на приложното поле на Регламент 2016/1103. Всъщност в този регламент — макар съгласно съображение 18 от него той да е приет с цел да обхване всички гражданскоправни аспекти на режимите на имуществени отношения между съпрузите, както относно ежедневно управление на имуществото им, така и относно прекратяването на режима на имуществени отношения между тях, настъпващо по-специално поради раздялата на двойката или смъртта на единия от съпрузите — „наследяването на починал съпруг“ изрично се изключва от приложното му поле съгласно член 1, параграф 2, буква г) от него.
- 42 На последно място, както генералният адвокат също отбелязва в точка 102 от заключението си, квалифицирането на дела, полагащ се на преживелия съпруг въз основа на разпоредба от националното право като член 1371, параграф 1 от BGB, като въпрос, свързан с наследяването, позволява вписване на сведения за този дял в европейското удостоверение за наследство с всички последици, описани в член 69 от Регламент № 650/2012. Съгласно член 69, параграф 1 от този регламент европейското удостоверение за наследство поражда правни последици във всички държави членки, без за това да е необходима някаква процедура. По силата на параграф 2 от същия член се счита, че лицето, посочено в удостоверението като заветник, има отбелязаните в удостоверението правно положение и права, без тези права да са обвързани с други условия и/или ограничения, различни от отбелязаните в удостоверението (решение от 12 октомври 2017 г., Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, т. 60).
- 43 Поради това се налага изводът, че постигането на целите на европейско удостоверение за наследство би било значително възпрепятствано в положение като разглежданото в главното производство, ако това удостоверение не съдържа цялата информация за правата на преживелия съпруг в масата на наследството.
- 44 С оглед на изложените съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 1 от Регламент № 650/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че в приложното поле на този регламент попада национална разпоредба като разглежданата в главното производство, в която при смърт на единия от съпрузите се предвижда фиксирано разпределение на придобитото по време на брака чрез увеличение на наследствения дял на преживелия съпруг.

По втория и третия въпрос

- 45 Предвид отговора на първия въпрос, на втория и третия въпрос не следва да се дава отговор.

По съдебните разноски

- 46 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 650/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство, трябва да се тълкува в смисъл, че в приложното поле на този регламент попада национална разпоредба като разглежданата в главното производство, в която при смърт на единия от съпрузите се предвижда фиксирано разпределение на придобитото по време на брака чрез увеличение на наследствения дял на преживелия съпруг.

Подписи